
Katharudra Upanishad

కథరుద్రోపనిషత్

Document Information

Text title : Katharudra Upanishad

File name : katharudra.itx

Category : upanishhat, shiva

Location : doc_upanishhat

Author : Vedic tradition

Transliterated by : Sunder Hattangadi

Proofread by : Sunder Hattangadi

Description-comments : 83 / 108; Krishna Yajurveda - Sanyasa upanishad

Latest update : August 14, 2000

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

August 30, 2023

sanskritdocuments.org

కథరుద్రోపనిషత్

పరివ్రజ్యాధర్మపూగాలంకారా యత్పదం యయుః |

తదహం కథవిద్యార్థం రామచన్ద్రపదం భజే ||

ఓం సహనావవతు సహ నౌ భునక్తు సహ వీర్యం కరవావహై ||

తేజస్వినావధీతమస్తు మా విద్విషావహై ||

ఓం శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః ||

హరిః ఓం || దేవా హ వై భగవన్తమబ్రువన్నధీహి భగవన్బ్రహ్మవిద్యామ్ |

స ప్రజాపతిరబ్రవీత్సుశిఖాన్కేశాన్నిష్కృత్య విసృజ్య యజ్ఞోపవీతం
నిష్కృత్య పుత్రం దృష్ట్వా త్వం బ్రహ్మ త్వం యజ్ఞస్తవం వషట్కూర-
స్తవమోక్కరస్తవం స్వాహా త్వం స్వధా త్వం ధాతా త్వం విధాతా త్వం
ప్రతిష్ఠాఽసీతి వదేత్ | అథ పుత్రో వదత్యహం బ్రహ్మహం యజ్ఞోఽహం
వషట్కూరోఽహమోంకారోఽహం స్వాహాహం స్వధాహం ధాతాహం
విధాతాహం త్వష్టాహం ప్రతిష్ఠాస్మీతి |

తాన్యేతాన్యనువ్రజన్నాశ్రమాపాతయేత్ |

యదశ్రమాపాతయేత్ప్రజాం విచ్ఛిన్ద్యాత్ |

ప్రదక్షిణమావృత్త్యైతచ్చైతచ్ఛానవేక్షమాణాః ప్రత్యాయన్తి |

స స్వర్గ్యో భవతి బ్రహ్మచారీ వేదమధీత్య వేదోక్తాచరితబ్రహ్మచర్యో

దారానాహృత్య పుత్రానుత్పాద్య తాననుపాదిభిర్విత్త్యేష్టావ చ

శక్తితో యజ్ఞైః | తస్య సంన్యాసో గురుభిరనుజ్ఞాతస్య బాన్ధవైశ్చ |

సోఽరణ్యం పరేత్య ద్వాదశరాత్రం పయసాగ్నిహోత్రం జహుయాత్ |

ద్వాదశరాత్రం పయోభక్షా స్యాత్ | ద్వాదశరాత్రస్యాన్వే

అగ్నయే వైశ్వానరాయ ప్రజాపతయే చ ప్రాజాపత్యం చరుం

వైష్ణవం త్రికపాలమగ్నిం సంస్థితాని పూర్వాణి దారుపాత్రాణ్యాగ్నౌ

జహుయాత్ | మృణ్మయాన్యపు జహుయాత్ | తైజసాని గురవే దద్యాత్ |

మా త్వం మామపహాయ పరాగాః | నాహం త్వామపహాయ పరాగామతి |

గార్హపత్యదక్షిణాగ్నోహవనీయేష్వరణిదేశాద్భస్మముష్టిం

పిబేదిత్యేకే । సశిఖాన్కేశాన్నిషక్రుత్య విసృజ్య యజ్ఞోపవీతం
 భూఃస్వాహేత్యపు జహుయాత్ । అతః ఊర్ధ్వమనశనమపాం ప్రవేశ-
 మగ్నిప్రవేశం వీరాధ్వానం మహాప్రస్థానం వృద్ధాశ్రమం వా
 గచ్ఛేత్ । పయసా యం ప్రాశ్చియాత్సోఽస్య సాయంహోమః । యత్ప్రాతః
 సోఽయం ప్రాతః । యద్ధర్మే తద్ధర్మనమ్ । యత్పౌర్ణమాస్యే తత్పౌర్ణమాస్యమ్ ।
 యద్వ్యసన్తే కేశశ్మశ్రుతోమనఖాని వాపయేతోఽస్యాగ్నిష్టోమః ।
 సంస్యస్యాగ్నిం న పునరావర్తయేన్మృతుర్జయమావహమిత్యధ్యాత్మ-
 మన్తాన్వరేత్ । స్వస్తి సర్వజీవేభ్య ఇత్యుక్తౌస్త్వానమనన్యం ధ్యాయన్ తదూర్ధ్వబాహుర్విముక్తమార్గ-
 భవేత్ ।
 అనికేతశ్చరేత్ । భిక్షాశీ యత్కించినాద్యాత్ । లవైకం న ధావయేజ్జన్తుసంరక్షణార్థం
 వర్షవర్ణమితి । తదపి శ్లోకా భవన్తి ।
 కుణ్డికాం చమసం శిక్యం త్రివిష్టముపానహా ।
 శీతోపఘాతినీం కన్ఠాం కౌపినాచ్ఛాదనం తథా ॥ ౧ ॥
 పవిత్రం జ్ఞానశాటీం చ ఉత్తరాసంకమేవ చ ।
 యజ్ఞోపవీతం వేదాంశ్చ సర్వం తద్వర్జయేద్యతిః ॥ ౨ ॥
 స్నానం పానం తథా శౌచమద్భిః పూతాభిరాచరేత్ ।
 నదీపులినశాయీ స్యాద్దేవాగారేషు వా స్వపేత్ ॥ ౩ ॥
 నాత్యర్థం సుఖదుఃఖాభ్యాం శరీరముపతాయేత్ ।
 స్తూయమానో న తుషేత నిస్థితో న శపేత్పరాన్ ॥ ౪ ॥
 బ్రహ్మచర్యేణ సంతిష్ఠేదప్రమాదేన మస్కరీ ।
 దర్శనం స్పర్శనం కేలిః కీర్తనం గుహ్యభాషణమ్ ॥ ౫ ॥
 సంకల్పోఽధ్యవసాయశ్చ క్రియాన్నిర్వృత్తిరేవ చ ।
 ఏతన్నైఘ్ననమష్టాఙ్గం ప్రవదన్తి మనీషిణః ॥ ౬ ॥
 ఏవరీతం బ్రహ్మచర్యమనుష్ఠేయం ముముక్షుభిః ।
 యజ్జగద్భాసకం భాసం నిత్యం భాతి స్వతః స్ఫురత్ ॥ ౭ ॥
 స ఏవ జగతః సాక్షీ సర్వాత్మా విమలాకృతిః ।
 ప్రతిష్ఠా సర్వభూతానాం ప్రజ్ఞానఘనలక్షణః ॥ ౮ ॥
 న కర్మణా న ప్రజయా న చాన్యేనాపి కేచిత్ ।
 బ్రహ్మవేదనమాత్రేణ బ్రహ్మోష్ఠ్యేవ మానవః ॥ ౯ ॥

తద్విద్యా విషయం బ్రహ్మ సత్యజ్ఞానసుఖాద్యయమ్ ।
 సంసారే చ గుహావచ్యే మాయాజ్ఞానాదిసంజ్ఞకే ॥ ౧౦॥
 నిహితం బ్రహ్మ యో వేద పరమే వ్యోమ్ని సంజ్ఞితే ।
 సోఽశ్చుతే సకలాన్కామాన్కృమేణైవ ద్విజోత్తమః ॥ ౧౧॥
 ప్రత్యగాత్మానమజ్ఞానమాయాశక్తేశ్చ సాక్షిణమ్ ।
 ఏకం బ్రహ్మహమస్మీతి బ్రహ్మైవ భవతి స్వయమ్ ॥ ౧౨॥
 బ్రహ్మభూతాత్మనస్తస్మాదేతస్మాచ్ఛ్చిమిశ్రితాత్ ।
 అపఞ్చీకృత ఆకాశసంభూతో రజ్జుసర్పవత్ ॥ ౧౩॥
 ఆకాశాద్వాయుసంజ్ఞస్తు స్పర్శోఽపఞ్చీకృతః పునః ।
 వాయోరగ్నిస్తథా చాగ్నేరాప అదోఘ్నే వసున్ధరా ॥ ౧౪॥
 తాని భూతాని సూక్ష్మాణి పఞ్చీకృత్యేశ్వరస్తదా ।
 తేభ్య ఏవ విసృష్టం తద్బ్రహ్మాణ్డాది శివేన హ ॥ ౧౫॥
 బ్రహ్మాణ్ణస్యోదరే దేవా దానవా యక్షకిన్నరాః ।
 మనుష్యాః పశుపక్ష్యాద్యాస్తత్కర్మానుసారతః ॥ ౧౬॥
 అస్థిస్నాయ్యాదిరూపోఽయం శరీరం భాతి దేహినామ్ ।
 యోఽయమన్నమయో హ్యోత్మా భాతి సర్వశరీరిణః ॥ ౧౭॥
 తతః ప్రాణమయో హ్యోత్మా విభిన్నశ్చాస్తరః స్థితః ।
 తతో విజ్ఞాన ఆత్మా తు తతోఽన్యశ్చాస్తరః స్వతః ॥ ౧౮॥
 ఆనన్దమయ ఆత్మా తు తతోఽన్యశ్చాస్తరస్థితః ।
 యోఽయమన్నమయః సోఽయం పూర్ణః ప్రాణమయేన తు ॥ ౧౯॥
 మనోమయేన ప్రాణోఽపి తథా పూర్ణః స్వభావతః ।
 తథా మనోమయో హ్యోత్మా పూర్ణో జ్ఞానమయేన తు ॥ ౨౦॥
 ఆనన్దేన సదా పూర్ణః సదా జ్ఞానమయః సుఖమ్ ।
 తథానన్దమయశ్చాపి బ్రహ్మణోఽన్యేన సాక్షిణా ॥ ౨౧॥
 స్వరాస్తరేణ పూర్ణశ్చ బ్రహ్మ నాన్యేన కేనచిత్ ।
 యదిదం బ్రహ్మపుచ్చాఖ్యం సత్యజ్ఞానద్వయాత్మకమ్ ॥ ౨౨॥
 సారమేవ రసం లభ్యా సాక్షాద్దేహీ సనాతనమ్ ।

సుఖీ భవతి సర్వత్ర అన్యథా సుఖతా కుతః ॥ ౨౩॥
 అసత్యస్మిన్నరానన్దే స్వాత్మభూతేఽఖిలాత్మనామ్ ।
 కో జీవతి నరో జన్తుః కో వా నిత్యం విచేష్టతే ॥ ౨౪॥
 తస్మాత్సర్వాత్మనా చిత్తే భాసమానో హ్యసౌ నరః ।
 ఆనన్దయతి దుఃఖాఢ్యం జీవాత్మానం సదా జనః ॥ ౨౫॥
 యదా హ్యేవైష ఏతస్మిన్నదృశ్యత్వాదిలక్షణే ।
 నిర్భేదం పరమాద్వైతం విన్దతే చ మహాయతిః ॥ ౨౬॥
 తదేవాభయమత్యంతకల్యాణం పరమామృతమ్ ।
 సద్రూపం పరమం బ్రహ్మ త్రిపరిచ్ఛేదవరీతమ్ ॥ ౨౭॥
 యదా హ్యేవైష ఏతస్మిన్నల్పమప్యన్తరం నరః ।
 విజానాతి తదా తస్య భయం స్యాన్నాత్త సంశయః ॥ ౨౮॥
 ఆస్యైవానన్దకోశేన స్తమ్బాన్తా విష్ణుపూర్వకాః ।
 భవన్తి సుఖినో నిత్యం తారతమ్యక్రమేణ తు ॥ ౨౯॥
 తత్తత్పదవిరక్తస్య శ్రోత్రియస్య ప్రసాదినః ।
 స్వరూపభూత ఆనన్దః స్వయం భాతి పరే యథా ॥ ౩౦॥
 నిమిత్తం కించిదాశ్రిత్య ఖలు శబ్దః ప్రవర్తతే ।
 యతో వాచో నివర్తన్తే నిమిత్తానామభవతః ॥ ౩౧॥
 నిర్విశేషే పరానన్దే కథం శబ్దః ప్రవర్తతే ।
 తస్మాదేతన్మనః సూక్ష్మం వ్యావృతం సర్వగోచరమ్ ॥ ౩౨॥
 యస్మాచ్ఛ్రోత్రత్వగ్జ్ఞాదిఖాదికర్మేన్ద్రియాణి చ ।
 వ్యావృత్తాని పరం ప్రాప్తుం న సమర్థాని తాని తు ॥ ౩౩॥
 తద్బ్రహ్మానన్దమద్వన్ద్యం నిర్గుణం సత్యచిద్ధనమ్ ।
 విదిత్వా స్వాత్మరూపేణ న బిభేతి కుతశ్చన ॥ ౩౪॥
 ఏవం యస్తు విజానాతి స్వగురోరుపదేశతః ।
 స సాధ్వాసాధుకర్మభ్యాం సదా న తపతి ప్రభుః ॥ ౩౫॥
 తాప్యతాపకరూపేణ విభాతమఖిలం జగత్ ।
 ప్రత్యగ్గాతృతయా భాతి జ్ఞానాద్వేదాన్తవాక్యజాత్ ॥ ౩౬॥

శుద్ధమీశ్వరచైతన్యం జీవచైతన్యమేవ చ ।
ప్రమాతా చ ప్రమాణం చ ప్రమేయం చ ఫలం తథా ॥ ౩౭॥
ఇతి సప్తవిధం ప్రోక్తం భిద్యతే వ్యవహారతః ।
మాయోపాధివినిర్ముక్తం శుద్ధమిత్యభిధీయతే ॥ ౩౮॥
మాయాసంబంధతస్పేషో జీవోఽవిద్యావశస్తథా ।
అన్తఃకరణసంబంధాత్ప్రమాతేత్యభిధీయతే ॥ ౩౯॥
తథా తద్వృత్తిసంబంధాత్ప్రమాణమితి కథ్యతే ।
అజ్ఞాతమపి చైతన్యం ప్రమేయమితి కథ్యతే ॥ ౪౦॥
తథా జ్ఞాతం చ చైతన్యం ఫలమిత్యభిధీయతే ।
సర్వోపాధివినిర్ముక్తం స్వాత్మానం భావయేత్సుధీః ॥ ౪౧॥
ఏవం యో వేద తత్త్వేన బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే ।
సర్వవేదాన్తసిద్ధాన్తసారం వచ్చి యథార్థతః ॥ ౪౨॥
స్వయం మృత్వా స్వయం భూత్వా స్వయమేవావశిష్యతే ॥ ఇత్యుపనిషత్ ॥
ఓం సహనావవతు సహ నౌ భునక్తు సహ వీర్యం కరవావహై ॥
తేజస్వినావధీతమస్తు మా విద్విషావహై ॥
ఓం శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః ॥ హరిః ఓం తత్సత్ ॥
ఇతి కథరుద్రోపనిషత్సమాప్తా ॥

Encoded by Sunder Hattangadi

—
Katharudra Upanishad

pdf was typeset on August 30, 2023

—

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

